

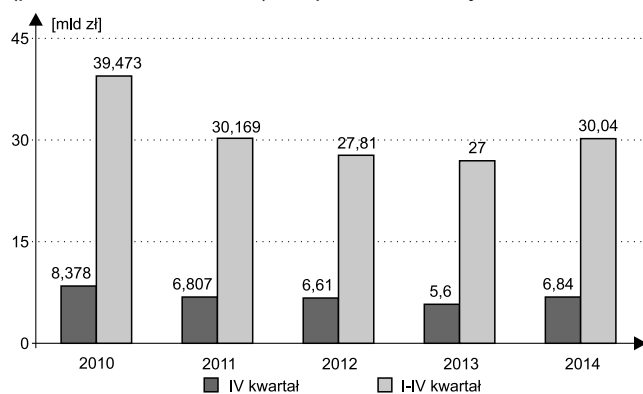
mgr Mariusz Sochacki¹⁾

Inwestycje samorządowe motorem rynku zamówień publicznych na roboty budowlane w 2014 roku

DOI: 10.15199/33.2015.05.51

Po ponad dwóch latach spadku, w 2014 r. zanotowano istotny przyrost budowlanych inwestycji publicznych, do czego przyczynił się przede wszystkim wzrost nakładów jednostek samorządu terytorialnego, współfinansowanych ze środków UE. Te pozytywne trendy wzrostu wydatków inwestycyjnych sektora finansów publicznych będą stymulowane do końca 2015 r. potrzebą pełnego wykorzystania funduszy UE z lat 2007 – 2013 i jednocześnie rozpocznie się absorpcja funduszy z nowej perspektywy finansowej 2014 – 2020. Monitoring rynku zamówień publicznych na roboty budowlane prowadzony przez PAB-PCR&F Institute wskazuje, że w najbliższych kwartałach nastąpi kontynuacja tych tendencji.

Pomimo obserwowanego w 2014 r. pewnego spadku łącznej liczby udzielonych zamówień publicznych w kraju (powyżej 14 000 euro), liczba i wartość zamówień na roboty budowlane wzrosła. W ciągu 12 miesięcy 2014 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) opublikowano 46 536 (przed rokiem 47 764) ogłoszeń o udzielonych zamówieniach na roboty budowlane o łącznej wartości 30,0 mld zł (przed rokiem 27 mld zł), co pokazano na rysunku 1.

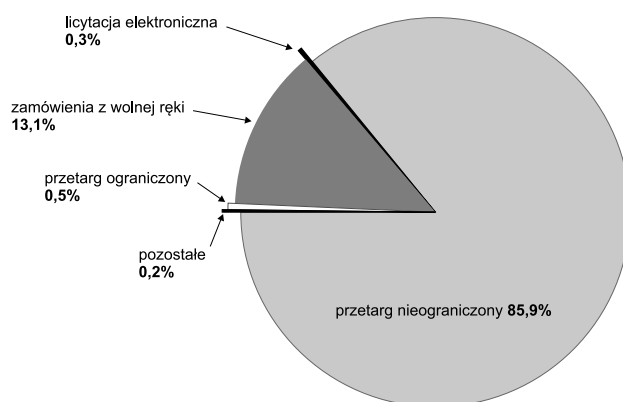

Rys. 1. Wartość zamówień publicznych na roboty budowlane ogłoszone w BZP w czterech kwartałach 2010 – 2014 [mld zł]

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

W ciągu całego 2014 r. w BZP opublikowano 47 151 zwołań do składania ofert na roboty budowlane, czyli o 2,4% mniej niż w analogicznym okresie 2013 r. (opublikowano wtedy 48 300 ogłoszeń), z tego 46 704 w trybie przetargu nieograniczonego, co stanowiło 99,1% łącznej liczby wszczętych postępowań zamówień na roboty budowlane (rysunek 2).

W 2014 r. do 92% obniżył się udział najniższej ceny jako jedynego kryterium oceny ofert (przed rokiem udział ten wynosił 95%). Obok ceny najczęściej stosowanymi kryteriami

Rys. 2. Udzielone zamówienia publiczne na roboty budowlane w 2014 r. opublikowane w BZP wg trybu zamówienia

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

były: warunki gwarancji; termin realizacji; warunki umów, a także proponowane rozwiązania i walory techniczne oferty.

Zanotowano 38 690 postępowań o udzielenie zamówienia na roboty budowlane, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty (zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8c ustawy Pzp, ale poniżej progów UE), które stanowiły aż 82,07% łącznej liczby postępowań o udzielenie zamówienia na roboty budowlane.

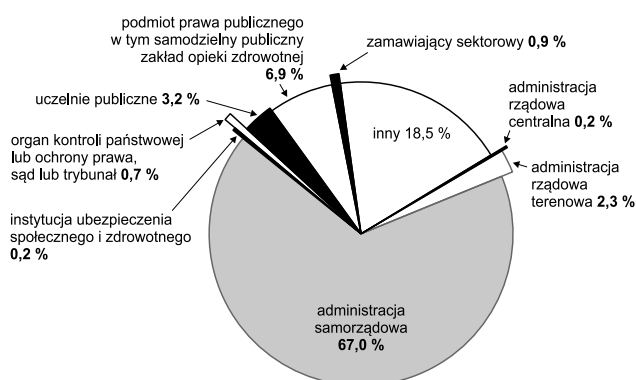
W ciągu czterech kwartałów 2014 r. zmniejszyła się średnia liczba ofert składanych na jedno zamówienie na roboty budowlane do 3,9 (przed rokiem wynosiła 4,36), a średnia liczba odrzucanych ofert do 1,86 (przed rokiem wynosiła 2,04). Nie wydłużył się natomiast średni czas trwania postępowań i wynosił 39 dni, podobnie jak w 2013 r. i 2012 r.

Największą liczbę zamówień w 2014 r. (prawie 67% ich łącznej liczby) zrealizowała administracja samorządowa gminna i miejska, wliczając do tej grupy również komunalne zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze oraz spółki komunalne (rysunek 3).

Najwięcej przetargów w ciągu czterech kwartałów 2014 r. przeprowadzono w województwach o dużym potencjale gospodarczym i społecznym, tj.: mazowieckim – 14,6%; śląskim – 10,4%; małopolskim – 9,1%; dolnośląskim – 8,7% oraz wielkopolskim – 8,6%. W tych pięciu województwach ogłoszono 51,4% łącznej liczby zamówień na roboty budowlane.

W następujących siedmiu województwach (podkarpackim – 6,7%; pomorskim – 6,0%; łódzkim – 5,3%; lubelskim – 5,2%; zachodniopomorskim – 4,9%; kujawsko-pomorskim – 4,8%; warmińsko-mazurskim – 4,3%) ogłoszono 37,4% łącznej

¹⁾ PAB-PCR & F Institute; e-mail: sochacki@pab.waw.pl

Rys. 3. Alokacja liczby udzielonych zamówień publicznych na roboty budowlane w 2014 r. wg kategorii zamawiających [%]

Źródło: PAB-PCR&F Institute, BZP

liczby zamówień, a w kolejnych czterech województwach (świętokrzyskim – 3,2%; podlaskim – 3,1%; lubuskim – 2,6% i opolskim – 2,3%) 11,2%.

Zamówienia na roboty budowlane udzielone przez polskich inwestorów wykonawcom zagranicznym

W ciągu 12 miesięcy 2014 r. **polscy inwestorzy udzielili wykonawcom zagranicznym zamówień na roboty budowlane** na kwotę 10 016,47 mln zł (przed rokiem 10 762,25 mln zł), a w 2012 – 4 945,1 mln zł. Firmy zagraniczne z 9 krajów wygrały 48 przetargów na roboty budowlane ogłoszone przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE, najwięcej firmy z Hiszpanii – 19, a następnie z Niemiec – 12, 6 z Czech, 3 z Włoch oraz po 1 z Japonii, Chin, Portugalii, Francji oraz Węgier. Pod względem wartości zamówień udzielonych firmom zagranicznym największy udział miały firmy niemieckie – 37%, hiszpańskie – 36,2%, a następnie włoskie – 20,7% oraz czeskie – 3,5%. W tym samym okresie polskim wykonawcom udało się pozyskać tylko pięć małych zleceń w Niemczech o łącznej wartości poniżej 10 mln euro.

Kierunki zmian zamówień publicznych

W lutym 2014 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła nową dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26 lutego w sprawie zamówień publicznych, która zastąpiła dotychczasową dyrektywę 2004/18/WE (tzw. dyrektywę klasyczną). Państwa członkowskie mają wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do zrealizowania tej dyrektywy do 18 kwietnia 2016 r. Ma to nastąpić przez uchwalenie nowej ustawy lub ustaw regulujących udzielanie zamówień publicznych tzw. klasycznych, sektorowych oraz w dziedzinie obronności lub przez dostosowanie przepisów już obowiązujących.

Komisja Europejska wskazuje na następujące zmiany, jakie zostały uwzględnione w nowej dyrektywie, w porównaniu z obecnym stanem prawnym:

1) uproszczenie procedur udzielania zamówień publicznych i ich elastycyznienie; lepsze wykorzystanie negocjacji jako sposobu doprecyzowania warunków umów z wykonawcami; możliwość ustalania określonych terminów (np. terminu składania ofert) w porozumieniu z wykonawcami przez organy władzy działające na poziomie regionalnym

i lokalnym – w ramach wykorzystania mniejszych rygorów wynikających z zasady jawności; zmniejszenie obowiązków formalnych na etapie ubiegania się o udzielanie zamówienia; przedstawianie przez wykonawców oświadczenia o spełnianiu warunków; obowiązek złożenia wszystkich dokumentów tylko przez wykonawcę, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą; elektronizacja zamówień publicznych;

2) nowe przepisy powinny mieć na celu promowanie i realne wykorzystywanie pozaekonomicznych celów zamówień publicznych, takich jak ochrona środowiska, integracja społeczna czy wspieranie innowacyjności: wybór oferty na podstawie kryterium cyklu życia produktu; ocena sposobu wykonania robót budowlanych dostaw czy usług; zastosowanie przyjaznych dla środowiska sposobów produkcji itp.; wprowadzenie nowej procedury zakupu innowacyjnych produktów i usług; promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez obniżenie warunku poziomu zatrudnienia tych osób z 50% do 30%;

3) zapewnienie lepszego dostępu do rynku małym i średnim przedsiębiorstwom przez: zachęcanie zamawiających do zawierania kilku mniejszych umów w miejsce jednej obejmującej cały zakres zamówienia; zakaz żądania spełnienia wygórowanych warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności ekonomicznej (maksymalnie dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia); zwiększenie kontroli nad wydatkami w ramach jednego kontraktu przez rozszerzenie możliwości dokonywania zmian w umowie, bez konieczności wszczynania kolejnego postępowania; odrzucanie oferty zawierającej rażąco niską cenę czy złożonej z naruszeniem prawa unijnego;

4) uproszczenia przy udzielaniu zamówień społecznych, kulturalnych i zdrowotnych oraz niektórych innych, np. prawnych, hotelarskich, gastronomicznych: podwyższenie progu kwotowego, od którego istnieje obowiązek przestrzegania przepisów dyrektywy; możliwość zastosowania kryteriów takich, jak dostępność, ciągłość i trwałość oferowanych kluczowych usług; obowiązek odpowiedniego upublicznienia informacji o wszczęciu postępowania i zawarcia umowy oraz przestrzegania zasad równego traktowania;

5) nieingerowanie w wewnętrzny system usług publicznych: umożliwienie państwu członkowskim wyboru pomiędzy wykonywaniem usług za pomocą własnych środków lub z wykorzystaniem podmiotów zewnętrznych; przepisy dotyczące zamówień publicznych mają zastosowanie tylko w przypadku, gdy usługa zlecana jest podmiotowi zewnętrznemu; zasady udzielania zamówień publicznych nie obejmują współpracy między władzami publicznymi, przede wszystkim na szczeblu lokalnym – współpraca ta jest obecnie regulowana przez nowe przepisy.

Więcej informacji o skutkach zmian prawnych funkcjonowania rynku zamówień publicznych na roboty budowlane w krajach UE będzie można uzyskać podczas 79 konferencji EUROCONSTRUCT organizowanej przez PAB-PCR&F Institute w Warszawie 12 czerwca 2015 r.

Więcej informacji www.euroconstruct.org i www.euroconstruct.pl.